

TORONTÁI

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beeskerek, Obilnyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 231 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Sürgönycim: Torontál, Veliki Beeskerek		Hirdetések díjazás szerint	Din
			Megjelenik naponta délelőtt	

Megkezdődött a kormánydeklaráció vitája.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, aug. 7.

A tegnapi szkupstinaülés iránti nagy érdeklődés mára sem csapant meg. Az ülés terme a parlamentnek fél kilenc órára már zsofolásig megtelt és a közönség a nagy hőségben türelmetlenül várta az ülés megkezdését. A mai ülés napirendjén a kormány deklarációja fölötti vita szerepelt és így érthető a közönség nagy érdeklődése.

Jovanovity Ljuba házelnök fél tíz órakor nyitotta meg az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után a Ház titkára felolvassa az igazságügyminiszter felterjesztését, amelyben több képviselőnek a bíróságnak való kiadatását kéri. A szóvihar a szkupstinában már ennel a kérdésnél megkezdődött.

Majkic (boszniai rad.) Hrasznicát kellene bezárni. Mindenfelől heves zaj tört ki erre az inparlamentáris kifejezésre és a házelnök alig tudott rendet teremteni.

A napirendre való áttérés előtt Jovanovity házelnök válaszol a független demokrata-klub tegnapi beadványára. A klub ugyanis felhívta a házelnök figyelmét arra, hogy a Radics-párt augusztus 3-iki kiáltványában magát horvát népképviselőnek mondja, ami nyilvánvalóan az alkotmány megsértése, mert ez úgy értelmezendő, mint egy külön nemzeti képviselő, ami megfelel a horvát szabornak.

Jovanovity házelnök kijelenti, hogy az ő ellenőrzési joga a pártok fölött csak a szkupstinában van meg. A Radics-párt önála úgy jelentette be magát, mint a többi politikai párt, hogy a politikai életben a parlamenten kívül a párt milyen értelmezést ad a „népképviselő” kifejezésnek, azt nincs módjában és jogában ellenőrizni.

A független demokraták ninesenek megelégedve a házelnök válaszával és nem veszik tudomásul.

Az egyes pártok szónokai.

Ezután áttér a Ház a napirendre. A deklaráció körüli vita szónokai az egyes pártok részéről előre ki vannak jelölve, így a kormány részé-

ről dr. Marinkovity Voja és Petrovity Nasztasz miniszterek, a klerikális-párt részéről dr. Honyec, a radikálisok részéről Trifkovity Márko és Radonity Jován, a független demokraták részéről dr. Krizogono és Pribisevity Szvetozár beszélnék. A Davidovity-párt nem jelöl szónokot. Hir szerint a megállapított rend annyiban fog megváltozni, hogy a radikálisok részéről a hivatalos szónokokon kívül még néhányan fognak a deklaráció vitájában résztvenni. A kormány deklarációja fölötti vitát

A független demokraták a kormány ellen.

Dr. Krizogono (füg. dem.) kezdte meg. Hosszu beszédében ismertette az államegység történetét. A háboru előtt két felfogás küzdött érvényesülésért, az állam és népegyesség alapján állók és a partikularisták. A háboru az első felfogást juttatta diadálra. Felemlíti azokat a hibákat, amelyek az állam politikai vezetése idején megnyilvánultak és amelyek a szeparatista eszmék felszínre kerüléséhez vezettek. A horvát kérdést feljuttatja. Egyes politikusok, így Protity Sztóján is többször lementek Zágrebbe, hogy a horvát problémát eldöntsék, anélkül azonban, hogy a kérdést alaposan ismerték volna.

Ezután a zágrebi kongresszus ügyét érintette és azt állította, hogy akik ezen a kongresszuson résztvettek, az alkotmányrevízió útjára léptek. Ennek a kongresszusnak csak azok a politikusok örültek, akik az állam egysége ellen vannak, a horvát tömegeket pedig megintatta.

Kovacsévics (Radics-párti közbekiált): Mi nem vagyunk tömeg Uram! Mi nép vagyunk!

Krizogono ezután szemrehányást tesz a szerbiai demokratáknak, akik szerinte eltértek eszméiktől, mert ıme a kormány deklarációjában nines szó sem az alkotmányról, sem az államegységről. Az új kormány deklarációjában a szvenvedélyek leküzdését és mérséklését hirdeti és ıme a mekovici véres eset, amelyben az ottani főszolgabíró súlyosan megsebesült, rácafol a kormány akarására.

Ezután a kormány összeállítását kritizálja és különösen élesen kel ki a muzulmán miniszterek ellen. Visszatérve a kormány deklarációjára, azt mondja, hogy a deklarációból kifejejtette a kormány a fő-

kérdés: az állam belső problémájának ügyét. A korrupció elleni rendelet szerinte nem fog semmi eredményt hozni. Megdöbbenéssel látja, hogy az állam üldözi a szabad szót, az ellenzéki sajtót. Így a Balkán szerkesztőjét: Szavityot lezárták. Mindezek arra indítják, hogy a kormány működését nem nézheti jó szemmel és éppen azért pártja a kormány iránt nem viseltetik bizalommal.

Krizogono beszéde után a Ház elnöke a szkupstina ülést felfüggeszti és annak folytatását délután 4 órára tűz e ki.

A délutáni ülés.

Délután fél öt órakor nyitja meg a szkupstina ülést Bakity alelnök. A délutáni ülés első szónoka

Divac Nedeljko (szocialista): Ma reggel óta harcban találjuk magunkat itt a szkupstinában, két ellenséges tábor visz itt nyílt ütközetet. Az egyik tábor, amely még tegnapig kezében tartotta a hatalmat, visszaélt vele, ez a radikális-párt. Hogy mit csinált ez a tábor eddig — azt láttuk. Hosszan kritizálja ezután Pasity és a radikális-párt ténykedéseit. A kritikát csak azért mondja el — jegyzi meg — hogy az új kormány lássa a hibákat és maga ne essék bele ugyanebbe a bajba.

Beszélt ezután a közmunkákról, az adórendszeréről, a közlekedés megjavításáról, amely szerinte feltétele az állam egységének. Igen sok példát hoz fel azután arra, hogy a régi kormány idején a pártszvenvedélyek mennyire uralták a helyzetet. A hátságok törvénytelenégeket követtek el, pressziót gyakoroltak az emberekre, hogy megváltoztassák politikai felfogásukat.

A kormány deklarációját részben üresnek találja, mert nines benne semmi a szocialis problémák keresztyülteléről. Végül kijelenti, hogy pártja az államegység mellett van. A szocialisták elvileg ellenzékben maradnak, de várják az új kormány cselekedeteit. Ezeketől fog függni, hogy támogatják-e munkájában a kormányt vagy nem.

A belügyminiszter válasza Krizogonának.

Petrovity Nasztasz: Nem azért lép most a szöszökre, hogy a kormány nyilatkozatát védje, arra majd később kerül a sor, most Krizogono képviselő beszédére reflektál. Az megdönthetetlen tény, hogy az utolsó hónapokban az izgalmak az országban tetőpontra hágtak. Ezek az izgalmak Pasity volt miniszterelnök jelmai beszéde után valóságga terrorhoz vezettek. Most

már kétségtelen és az egész világ lája, hogy Pasitynak nagy hajlama van az erőszakos kormányzás-hoz. Ilyen helyzetben találta az új kormány az országot. Azért is mint belügyminiszter, hivatalomba lépésem után azonnal rendeletet adtam ki, hogy a törvény és a rend tisztele a legszigorubban keresztyültviendő. Azóta hála istennek az izgalmak lecsillapodtak. Rend és béke van.

Ezután áttér arra a vádra, hogy a kormány üldözi az ellenzéki sajtót. Kijelenti, hogy a Balkán szerkesztőjét, Szavityot a független bíróság ítélte el és nem a kormány. Szavityra kiszabadulása után különben újra két hónapi börtönbüntetés vár, mert megrágalmazta Pribisevity Szvetozárt. (Derűtség a kormánypárton.)

Pribisevity Szvetozár személyi kérdésben kér szót. A törvényt a kormány nem hajtja végre pártatlanul. Egy kormánypárti lap megsérítette őt és ıme büntető eljárás még sem indult meg a lap ellen.

Petrovity Nasztasz és Krizogono személyi kérdésben elhangzott felszólalásai után a Ház alelnöke bezárja az ülést és a következő ülést holnap délelőtt 9 órára tűz e ki.

A németek a Ruhr-terület kiűritését követelik.

A „Torontál” tudósítójának távirato

London, aug. 7.

A Petit Parisien jelenti, hogy a Ruhr-kiűrités kérdése mindinkább az előtérbe kerül. A németek állítólag messzemenő engedményeket hajlandók tenni a kiűrités ellenében.

A németek beleegyezének abba, hogy francia és belga vasutasok maradjanak a Rajna-westfalai vonalakon a katonai megszállásig.

A Ruhr-kiűritésben egy londoni hírforrás szerint állítólag létrejött már a megegyezés. Ennek eredményeképpen a franciák kivonulnak és a ruhrvidéki német rendőrséget egy szövetségi bizottság fogja ellenőrizni.

Francia politikai körökben a Ruhr-kiűrités megoldását egy német-francia kereskedelmi szerződés megkötésében látják.

A németek válaszukban, amelyet tegnap nyújtottak át a konferencia főtákarának, felvetették a Ruhr-kiűrités és a vasuti problémáknak a vonatkozásait — azt a két politikai problémát tehát, amely a konferencia munkaprogrammájából eleve száműzve volt, de amelyeket ilyenformán nem lehet mellőzni. A fran-

cia delegáció sajtófőnöke Herriot megbízásából kifejtette újságíróknak, hogy a német ellenvetések egyikét sem lehet kereken elutasítani.

A német memorandum minden pontja megérdemli a legkomolyabb megfontolást, mert objektive jogok.

Angol és amerikai részről megelégedéssel veszik tudomásul, hogy Theunis és Herriot a tizenegyes tanácsban nem emeltek kifogást az ellen, hogy Marx a válaszigyzékében politikai problémákat: a Ruhrkiürítést és a vasutak felszabadítását helyezi előtérbe. Herriot megértette, hogy ezen kérdések megoldása Németországra nézve a legfontosabb és szorosán összefüggnek a Dawes-tervvel. A németek hajlandók a vasutügyet és a Ruhrkiürítést közvetlenül az érdekelt franciákkal és belgákkal egymásközt meg tárgyalni és angolokat csak akkor vonnak be a tárgyalásba, ha az angol megszálló zónában változást akarnak elérni.

A francia lapok egyértelműen konstatálják, hogy sohasem uralkodott ekkora udvariasság egyetlen egy konferencián sem. A legfontosabb tény, hogy két évvel a francia-angol szakítás után az angol és a francia kormány együtt lépnek a németek elé.

A szakértők munkája a német jegyzék vizsgálásában gyorsan és simán halad. A szankcióról, amnestiáról, a döntőbírósi eljárásról, a belga és francia vasutigazgatásnak és a szövetségközi vasutasoknak a Ruhr-vidéken való meghagyásáról szóló kérdéseket azonban a fődelegátusokhoz utalták át.

Remélik, hogy a tizenhatosok tanácsa gyorsan befejezi munkáját, úgy hogy szombat délutánra a konferencia műve tető alatt lesz. Utána jön azután a megegyezés a Ruhr katonai kiürítésére.

Nyílt titok, hogy Herriot ebben a kérdésben Párisból bizonyos oldalról erős nyomás alatt áll, amely szoritja, hogy ne engedjen a kiürítés két évi határidejének elvétel.

A Munkásotthon feloldották a zár alól.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 8.

Jelentette a „Torontál”, hogy az államvédelmi törvényre való hivatkozással július 18-ikán a rendőrség letartóztatta volt Hermál József, Grányi Zdravko, Mihajlovity Andrea, Vas Péter, Binder József munkásszakszervezeti vezetőket és a munkásotthon helyiségeit lepecsételte.

A rendőrség a letartóztatottak kihallgatása után azonnal szabadlábra helyezte őket, mivel nem merült föl ellenük semmi konkrét bizonyíték, amely a vád alapjául szolgálhatna. Az eljárást azonban folytatták ellenük.

A bíróság tegnap hozott ítéletében a munkásszakszervezetek vezetői ellen az eljárást bizonyítékok hiányában végleg megszüntette és a Munkásotthon a zár alól feloldotta. A rendőrség a Munkásotthon a napokban újra átadja a munkásoknak.

Létrejött az orosz—angol kereskedelmi megegyezés.

London, aug. 7.

Az angol—orosz kereskedelmi szerződés hosszas huza-vona után tegnap létrejött. A szerződésben Oroszország a legtöbbet nyújtja Angliának. Oroszország kifejezetten lemond a külföldi propagandáról és elismeri teljes összegében a háború előtti angol adósságait, továbbá kártalanítja a nacionalizált üzemek tulajdonosait.

vább kártalanítja a nacionalizált üzemek tulajdonosait.

A szerződés aláírása után az angol kormány javasolni fogja a parlamentnek, hogy vállaljanak korlátolt garanciát azért a kölcsönért, amelyet Oroszország londoni bankoktól venne föl.

HIREK

— aug. 8.

Latabár Kálmán meghalt. A budapesti régi Nemzeti Színház népszerű művésze, Latabár Kálmán, Latabár Árpád apja tegnap Budapesten 81 éves korában meghalt.

Wienben újra esőbe ment egy nagybank. A wieni Lombard und Eskompten Bank százhetven millió korona passzívával esőbe jutott.

Este feltiz.

Színhely egy kis pálinkamérés. Négy-öt kis asztal az egész berendezés. Az asztaloknál munkásemberek csöndesen duhajkodnak, nótáznak. Egyszerre belép egy jól táplált, természetes asszonyság. Az ajtóból körültekintve a terepet és felvívja a hangja: Lajos! A csatakiáltásra, mert tisztára annak hangzik — rémülten fordítja arra felé izzadságtól fényes arcát egy hatalmas termetű férfi. Tágranyilt szemébe kiül a tétova ijedtség. A természetes asszonyság lassu, kimért, vihart sejtető léptekkel húzódik Lajos felé. Hang nem hallatszik, csak egy reccsogó csattanás vág bele a némaságba, mint mikor nagyon közel lecsap a mennykő vagy — egy pofon.

— Hát itt vagy gazember?! Egy félóraja kereslek mindenfelé! Takarodsz azonnal haza!

És Lajos, a hatalmas ember — legalább másfél fejjel magasabb mint gyengéd életpárja, nyakbaszgett fejjel iszkol kifelé a pergő szavak zenekisére mellett, amely hatalmas, harsány mint a paskoló jégeső... Nemsokára megyek én is. A harmadik ház kapujában kis csoportosulás van. A tömeg közepén áll az est hősnője: a természetes asszonyság és szívhasogató hangon panaszozza az egybesereglett résztvevő szomszédoknak: „Jaj nem lehet az kibeszélni! Csak az a jó isten tudja, hogy mennyit szenvedek én ettől a rabiatos embertől...”

Halálos gondatlanság. Spaszojevity Milán beodrai gazdálkodó három éves kis fiát néhány nappal ezelőtt magára hagyták egy az udvaron álló kocsikörül. A gyerek felmászott a kocsira, ahonnan fejtezőre lebukott, agyhártyagyulladás kapott és sérüléséből belehalt. A gondatlan szülők ellen megindították az eljárást.

* ??? INTIM BAR ???

Németországban csökkentik az árutarifát. Wienből jelentik, hogy a közlekedésügyi miniszterium az árutarifák, főleg azonban a széntarifa csökkentésére készül.

* ??? INTIM BAR ???

Fatolvaj földmivesek. Iszakov Milán és fia, Iszakov Milutin szprszki-ciemiri lakosok a Tisza árterületéről fát loptak mintegy kétezer dinár értékben. A esendőrség az esetet bejelentette a királyi ügyésznek.

Kigyuladt petróleumkutak. Wienből jelentik, hogy a morvaországi Goding melletti petróleumkutak kigyulladtak. A tüzet eddig nem tudták lokalizálni.

Öngyilkos eselédleány. Budapestről jelentik, hogy Horváth Juliska eselédleány az Erzsébet-hídról beugrott a Dunába.

Pénzt találtak. A Gizella-parton néhány száz dinárt kitevő pénzeszszeget találtak egy notesben. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

* ??? INTIM BAR ???

Az Obility nagy kermesére, mely vasárnap, augusztus 10-én lesz, a vezetőség a következőket teszi közhírré: 1. A kermesz központi irodája, mely naponta permanensen reggeltől estig dolgozik, az Alekszandrova (Fő) utca 27. szám alatt van. 2. Az idő rövidsége miatt ily uton felhívja az összes helybeli sportklubokat, hogy nevezzenek be a szeptember 6-6 legjobb játékosait. 3. Nevezzenek be: a) atlétákat, b) mindazokat, akik a bicikliverenyben és stafétafutásban résztvenni szándékoznak. A jegyek esütörtökön, pénteken és szombaton az Orientnél, Dojkovity és Petrovaszkinál kaphatók. Állóhely 10 dinár, ülőhely 25 dinár. Az esti mulatságra, mely a zsupanija kerthelyiségében és a tánca, mely a zsupanija nagytermében lesz, külön jegy váltandó. Mindazok, akik a délelőtti és délutáni kermeszre váltottak akár álló-, akár ülőjegyet, az esti mulatságra csak 5 dináros jegyet váltanak, akik ellenben csak az esti mulatságot látogatják, 10 dinárt fizetnek. A hazénával rendelkező klubok közöljék a játékos nők névsorát szombat estig a vezetőséggel. A női atlétákat az egyes klubok péntek este 8 óráig nevezhetik be. A délelőtti gyermekszépségversenyben résztvenni szándékozók szülei szombat délig nevezzenek be gyermekeiket. Az autóversenyzők esütörtöki napon jelentsék be az autó típusát és az autóvezető nevét. A rendezőség ily uton felhívja az Obility összes aktív férfi és női tagjait, hogy naponta este 7 órától 9 óráig a Szerb korona-szálló nagytermében jelenjenek meg, ahol a következő napi teendőkre utasításokat nyernek. A kabarében résztvevők esténként szintén a Szerb koronában találkoznak.

* Nikkelezni, galvanizálni Krausznál Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Milyen előnye van a mintavásárnak a kiskereskedőre. A háború előtt csak két mintavásárt ismertek a világon: a leipzigit és a nisijnovgorodit. A háború után majdnem minden állam meghonosította a mintavásár intézményét. Azelőtt a mintavásárt a kiskereskedő alig látogatta, egyrészt mert a vásár helye messze feküdt lakóhelyétől, másrészt, mert nem volt tisztában a mintavásár jellegével. A mintavásáron az összes kiállított áru megtekinthető és abból a kereskedő válogathat. Független tehát a közvetítőtől és az árut válogathatja ki, amelyre szüksége van. A mintavásárokon csak szolid cégek állítanak ki és árúik a legjobbak. A sílány áru ide nem kerülhet, mert nem versenyképes. Az árut a kereskedő első kézből kapja, tehát jóval olcsóbb, mert a közvetítők ki vannak zárva.

A IV. Ljubljana mintavásáron a legelőkelőbb vállalatok és kereskedők vesznek részt, akik olyan árut hoznak, amely minden tekintetben kiállja a versenyt. Az áru egy négyvezetű négyzetméternyi területen van kiállítva és 21 csoportba osztva, ahol a legnagyobb géptől a gombostűig mindent lehet kapni. Igazolmányokat a mintavásárra minden nagyobb pénzintézet ad 50 dinár taksa ellenében. A vásárt látogatók az összes vasutakon és hajókon 50 százalékos engedményt élveznek. Ljubljanaiban pedig minden látogató számára biztosítják a lakást.

Népesedési mozgalom augusztus 1-től. Házasság: Polyák János napszámos és Molnár Anna — Séfer Béla géplakatos és Glaug Mariska. — Leffelholz István vasuti hivatalnok és Rausch Erzsébet. — Dojcos Marinko kertész és Radovansev Draginya.

Születés: Gavrilov Nikola kovács, leány. — Molnár József seffő, leány. — Purkov Iván vasutas, leány. — Veszelinov Dobren vasutas, leány. — Krpuicin Ráda vasutas, leány. — Todorov Milorád vasutas, leány. — Szőke Mihály napszámos, fiú. — Engel Károly lakatos, leány. — Czígler Ferenc cipészsegéd, leány. — Mangó Sándor napszámos, fiú. — Szelgrád István kereskedősegéd leány.

Halálozás: Stajity Iván 3 hónapos. — Lambics Mirosláv 12 hónapos. — Hajdu Pál 1 hónapos. — Jovic Fránya 8 hónapos. — Cvejanov Zsiva napszámos, 53 éves. — Németh Ferenc 1 éves. — Gardinovacski Ivánka 24 napos. — Nenig Stevan 3 hónapos. — Mijatov Dragomir 2 hónapos. — Nityetin Arkadia napszámos, 80 éves. — Taszity Branisláv 10 hónapos. — Sefer Ferenc József magánhivatalnok, 26 éves. — Kécsa István napszámos, 30 éves. — Anovity Angelina 6 hónapos. — Gulyás Erzsébet sz. Bakator, 87 éves. — Vjda Teréz sz. Novák, 63 éves. — Szekeres Ilona 16 hónapos. — Lajko Sándor pincér, 29 éves. — Dalinyák Erzsébet 10 hónapos. — Nedelykov Krisztina 63 éves. — Fischer Amália 84 éves.

* **Halló! Halló! Halló!** Megjött a retma, csusz, köszvény, ischias egyedüli biztos hatású orvossága, a „Radio Balsamica”. Kapható: Obavestajni Biro, Pasityeva (Tomaseváci) utca 8.

Személyazonossági igazolvány kell a magántanulóknak.

— A „Torontál” tudósítójától. —
Beeskerek, aug. 7.

A közoktatásügyi miniszter érdekes rendeletet küldött szét az ország összes iskoláihoz. A rendelet a magántanulók által kért vizsgaengedélyezéshez egy új okmányt ír elő és célja alighanem az, hogy a kérvényező személyazonosságát a vizsgánál meg lehessen állapítani. Eddig ugyanis a magánvizsga engedélyezését kérő tanulót a legkritkább esetben ismerte az iskolai hatóság, úgy hogy bárki jelentkezhetett valamely engedély alapján vizsgára. Ez a gyakorlat természetesen sok visszaéléshez vezetett, különösen olyan esetekben, amikor felnőtt ember volt a magántanuló. Ezt a lehetőséget kívánja az új miniszteri rendelet megszüntetni.

A jövőben minden magántanuló a magánvizsgát kérő okmányaival együtt arképpel ellátott személyazonossági igazolványát is be kell hogy nyújtsa az illető iskola igazgatóságánál. Ha a vizsgai engedélyért folyamodó kiskorú, akkor valamely hatósági személy által kell hitelesíteni igazolványát. Ha pedig felnőtt egyén, akkor hivatali főnöke által hitelesített igazolványt kell mellékelnie folyamodványához.

Miért nem nősülnek a férfiak?

Miről folyik a vita a párisajtóban

Több hónap óta folyik a francia sajtóban a vita, cikkekben, körkérdésekben: miért nem házasodik a modern ember?

A vita során érdekes vélemény alakult ki. Legtöbb hozzászólónak az a meggyőződése, hogy a házasság esőbejutott és ezen a téren javulás nem is várható, mert a társadalom sohasem tér vissza a múlthoz. Az okok, melyek a férfiakat a házasságra birták, ma már eltűntek.

Különösen érdekes egy francia írónak, Gastone Rageotnak a feljegyzése:

— A házasságot — írja — a nő érdekében létesítették. A férfinak nincs rá feltétlen szüksége. Mindaz, amit a törvényhozás a nő javára tesz, mindaz, ami hozzájárul a nő emancipálásához, kárára van a házasságnak. Minél inkább javul a nő társadalmi helyzete, annál kevésbé van szüksége védelemre, annál kevésbé érzi a szükségét a férjhezmenésnek. Ugyanakkor pedig a férfi egyre kevesebb esélyt érez, hogy elfogadjon egy olyan intézményt, melyben előjogai mindig inkább kiszibbedik és felelőssége mindig inkább növekedik. A nő joga pedig mindig nagyobb lesz. Követelése feltétlen helyeslendő, de ez megsemmisíti a házassághoz való igényét is. Nézete szerint a házasság megint akkor jönne divatba, ha a nő jogait megnyirbálnák, szabadságát, önállóságát elvennék tőle, ami azonban manapság már lehetetlen.

Engedélyezik a Magyar-párt működését.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, aug. 8.

A Magyar-párt működését a Pa-sity-kormány tudvalevőleg egy 1875. évi magyar belügyminiszteri rendeletre való hivatkozással megszüntette és a párt működését betiltotta.

Az új kormány megalakulása óta ismételten szó volt a magyar-párt működésének újra való engedélyezéséről.

Ez ügyben tegnap dr. Setyero-v Szlávko és Móser János német-párti képviselők jártak Petrovity Nasztasz belügyminiszternél.

A „Torontál” beogradi munkatár-sa beszélt dr. Setyero-v Szlávkoval, aki elmondotta, hogy a belügymi-niszternek

a párt működése ellen nincs ki-fogása és ha az a törvény kere-tein belül mozog, nem fog eléje akadályokat gördíteni. Bár még nem tanulmányozta át a párt megszüntetéséről szóló miniszteri rendeletet, de a párt megszünte-tését indokoló 1875. évi rendelet nem lehet jogcím a párt meg-szüntetésére.

Sport

Uszóverseny Beeskereken. A

Vívó- és Teniszklub pénteken dél-után fél 5 órakor tartja meg már a múlt hétre hirdetett, de az esős idő-járás miatt elhalasztott uszóverse-nyét. — Az érdekesnek ígérkező versenyen gyermekversenyek (kis-lányok és kisfiúk részére), férfi- és hölgyuszószámok, férfi- és hölgy-staféták és két pólócsapat, férfiak és hölgyek csapatmérkőzése szere-pel. A versenyen minden beeske-reki uszó részt vehet, egyleti szí-nekben vagy egyetlen kívül is. Az uszók az egyes versenyszámokban való nevezésre pénteken délelőtt 11 óráól 12 óráig és délután 4 óráól fél 5 óráig jelentkezhetnek a Fi-scher-féle uszodában. — A verse-nyeket úgy az uszodából furdóru-hában, mint az uszodával szemközt lévő parton elhelyezendő ülőhe-lyekről nézheti végig a közönség.

Molnár, a magyar távolugró re-korder visszavonul az atlétikától és a vívásához pártol át.

Az MTK augusztus 31-iki verse-nyére lekötötte a 800-as Mahrt és a hosszútávfutó Brunsent.

Nyugatnémetország — Hollandia 61:52. — Atlétikai verseny. Részle-tes eredmények:

100 méteres síkfutás: Hauben (né-met) 11 mp.

400 méteres síkfutás: Paulen (holland) 51-8 mp.

800 méteres síkfutás: Paulen 2:01-1 mp.

1500 méteres síkfutás: Bölker (né-met) 4 p. 20 mp.

5000 méteres síkfutás: Bedarf (német) 10 p. 06-5 mp.

110 méteres gátfutás: Van Rap-pard (holland) 16-1 mp.

Magasugrás: Ullmann (holland) 171 cm.

Távolugrás: Boot (holland) 680 cm.

Rudugrás: Adams (német) 360 cm.

Diszkoszvetés: Jungbeam (német) 39 m. 35 cm.

Gerelyvetés: Hauer (német) 49 m. 78 cm.

4x100 m. staféta: Hollandia 44-1 mp.

Vegyék revízió alá a gazdaságpolitikai rendelkezéseket.

Beeskerek, aug. 6.

A sarki szatócs címtáblájába vé-sett jelmondat: „nagy forgalom, kis haszon” mélységes bölcsességet hir-det és jaj annak, aki ezt a filozófiát a legalaposabban könyv nélkül meg nem tanulja. A mi eddigi gazdaság-politikusaink nemesak, hogy nem tanulták meg, de fennen elcséltak mellette és pattintva az ujjukkal, vetették oda a világnak, hogy ők majd megfordítják a mondást és kis forgalomból nagy hasznot tud-nak kicsiholni.

Az egész eddigi gazdasági életünk a „kis forgalom, nagy haszon” el-vén épült föl. Következésképpen emel-ték a tarifákat, a díjakat, illeté-keket, adókat, árakat és jövedéke-ket arra számítva, hogyha még is csappan az utazó, a fogyasztó és az áru mennyisége — de az a kevés, ami megmarad, oly tekintélyes ösz-szege fog jövedelmezni, hogy szí-nültig megéltik az állam mindea-rendű vaskasszája.

Hát a feltétel első része betelje-sedett! Az utasok száma meges-ap-pant, árut jóval kevesebbet szállí-a-nak, húst, vaját, tojást, tejet álta-lában élelmiszert jóval kevesebbet fogyasztanak — de a haszon azért nem növekedett meg. Ellenkezőleg, az élet hatalmasan visszavágott azokra, akik őt megtagadták és vas-szigorúsággal bizonyította, hogy a kis forgalom semmiféle hasznot nem jelent.

Ahol sokat nem szállítanak, so-kat nem fogyasztanak, sokat nem dolgoznak, sokat nem esznek — ott csak igen keveset, vagy semmitsem fizethetnek: az államvasut kasszá-jába, az adóhivatalba és a többi éhes kasszába. Az állam régi ve-zetői még nem tudják, csak sejtik, hogy mekkorát vétettek az élet el-len, amikor nem elégedtek meg a kis haszonnal s a nagy haszon re-ményében mindennek az árát föl-verték.

Az új kormány legfontosabb kö-telessége volna ezeket a régi gazda-ságpolitikai rendelkezéseket alapos revízió alá venni, mert nagyon félő, hogy rövidesen aranytarifánk, aranyjövedékünk és aranyilleté-künk lesz, csak éppen — az adóala-nyok fognak elfogyjni.

Amerikaiak a Buhrmegszá-las jogtalanságáról.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Berlin, aug. 7.

Nyolevan amerikai lelkész és ta-nár van tanulmányuton Németor-szágban, akiknek tiszteletére a kor-mány teastélyt adott. Az estélyen Höfler, a megszállott területek mi-nisztere vázolta a Rajna jobbparti megszállásának jogellenességét.

Az amerikai vendégek nevében dr. Addi válaszolt Höflernek. Kije-lentette, hogy Németországot igazán sok esapás és súlyos igazságtalan-ságok, sérelmek érték. Amerika intellektuelljei készek Németorszá-gnak baráti jobbot nyújtani. Ők ma-guk is látták a színes francia kato-nák garázdálkodásait és teljesen osztják Németország érzelmét.

Tízezer keresztény áttér a zsidó vallásra.

Érdekes levél a jeruzsálemi fő-rabbihoz.

London, aug. 8.

A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint Palesztina főrabbinátusa egy levelet kapott a lisszaboni zsidó hit-községtől, mely szerint az ugy-nevezett marannusok vissza akarnak térni a zsidó valláshoz. A maran-nusok tudvalevőleg az 1391-iki spa-nyol s portugál inkvizíció alatt szin-teg felvették a keresztény vallást. A lisszaboni hitközség több mint 10.000-re becsüli azok számát, akik vissza akarnak térni a zsidósághoz és a jeruzsálemi rabbinátushoz intézett levélben tanácsot kérnek arra nézve, miképpen volna lehet-séges az áttérés. — A marannusok, akiket portugál nyelven „Christaos novos” (új keresztények), spanyolul „Conversos” (megtértek)-nek neve-ztek, a XVI. században több mint 100.000 lelket számláltak. Ezek közül 90 százalék teljesen asszimi-lálódott és csak 10 000 marannus tartotta számon zsidó eredetét szá-zadról-századra, míg most elérke-zettnek látják az időt, hogy a zsidóságba visszatérjenek.

Ezt használja minden háziasszony.

Páris, Európa legolcsóbb városa.

(Budapesti levél.) Voltak idők, amikor a győztes országok fővárosai elérhetetlennek látszottak, hiszen a győztes országokban világpiacon parifáson mozogtak az árak, míg a háborúvesztés országokban megállottak a világaritás 35-40 százalékánál. Ma már nagyon megváltozott ez a helyzet, sőt a visszajárja fordult és ha két-három éve még a drága luxusok közé tartozott egy néhány hetes, vagy néhány hónapos párisi tartózkodás, ma olcsóbb Párisban élni, mint Pesten.

A párisi autóbusszok olyan hosszú utat tesznek meg, amilyent nálunk csak átszálló jeggyel lehet megtenni a villamosvasuton. Egy ilyen hosszú ut például a Quartier Latin szívéből a nagy Operáig az autóbussz I. osztályán 45 centimeba kerül. Magyar koronákban tehát az I. osztályú jegy 1650 korona, a budapesti átszállójegy 3500 koronája helyett.

Ami az étkezést illeti, a Quartier Latinben még mindig nagyon tiszták, nagyon kedvesek és — jól főznek azok a vendéglők, hol 3-75 frankba kerül az ötfogásos ebéd vagy vacsora, 5 frankért pedig már a drágább menü is lehet megkapni.

Páris egyik legelőkelőbb utcájában 4 frank, vagyis 16-500 korona a hors d'oeuvre. Ezért a 4 frankért két-három nagy tálcán hozzák a tálakat. Nyolc-tízféle hideg főzelék, közöttük vastag spárga, articsóka, azután hatalmas, hizott, paradicsomos pisztráng, miféleképpen ismeretlen, nagy szardíniák, két-háromféle módon konzerválva füstölt hal, ceetes hal, két-háromféle hurka, máspástétom, órási fabödönben és igen jó minőségben, hideg tojás mártással, apró rákok és még néhány apróság, természetesen egy adag vajjal. A tálakkal telerakják az asztalt és a vendég vehet a tálakból addig ameddig bírja. De 3-4 frankért mindenütt kapni legalább nyolc-tíz előételt, szabad fogyasztásra. Néhol még olcsóbban.

A színházak jórésében, a Comédie Française-ben is, lehet földszinti jegyet kapni, természetesen hátul, 5 frankért, 21.000 koronáért. Van néhány kis luxusszínház, ahol aránytalanul drágábbak a jegyek.

A lapok ára 630 korona és 840 korona között váltakozik. 840 koronába kerülnek a nagy komoly lapok, mint például a Temps, de a 630 koronás Matin is bőven megfelel egy átlagos budapesti napilapnak. A könyvek aránylag megdrágultak és ma a nagy regények ára 7-50 és 9 frank között mozog, tehát 32.000-37.000 korona.

Ha most az árakat dinárra átszámítjuk, kiderül, hogy Páris még mindig félszer olyan olcsó mint Beeskerek, vagy pláne Szubotica vagy Noviszád.

Figyelem! VIGYÁZZUNK A CIMREI Figyelem!

Értesítem a helybeli és környékbeli t. közönséget, hogy a Lederer és Hirsch cégből régóta kiléptem és nevem alatt ugyanabban az épületben, a Dungszerzsi-szűfűző főbejárataival szemben **MECHANIKUS MŰHELYT** vezetek. A szakmába vágó minden mechanikai munkát elvállalok, különösen írógépek, National kassza (pénztár), kerékpárok, varrógépek, gramofonok és mindenféle fegyver javítását. Javításokat gyorsan és olcsón végzek. **Uj kerékpárokat és azok összes alkatrészeit** raktáron tartom. **Két tandemot** azonnal felveszek. — A t. közönség becses pártfogását kérem, **Hirsch Aladár** mechanikus, a Dungszerzsi-szűfűző főbejárataival szemben. — Telefon (Deutsch Márton fűszer- és festéknagykereskedőnél) 86 — — 1545

TÖZSDE

Augusztus 7.

Beograd. (Zárlat.) London 363-25, Páris 446, Newyork 81-45, Genf 1538-50, Szaloniki 140, Milánó 359, Prága 239-90, Wien 011, Budapest 011.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 126, Budapest 69, Newyork 530, Milánó 2336 és egynegyed, Prága 1563 és háromnegyed, Wien 74-85, Varsó 106, Bukarest 235, Szófia 353, Beograd 645, London 2365 és fél, Páris 2885.

Budapest. (Zárlat.) Devizák: Beograd 945-951, Bukarest 346-349, Milánó 3409-3425, Páris 4209-4239, Prága 2268-2290.

Valuták: Dinár 925-944, lei 346-349, lira 3379-3416, frank 4209-4239, szokol 2248-2277.

LAKÓK KERESTETNEKI

Kis házat, amely a város központjában van, kibővíteném és 2-2 szobás lakássá alakítanám át a megfelelő mellékkeliségekkel; ehhez szükséges némi anyagi támogatás, lakásonként legalább 2000 dinár előleg, amely a lakberbe lenne megállapodás szerint betudva Beköltözködés október 1-jére. 1535 Bővebbet Piking úgyvőknél.

Flóra Művirággyár Virovitica.

Különleges gyártmányi sarkosorokban és közönséges árúban.

Zongora

jókarban, olcsón eladó.
Cím az ORIENT-ben.

Red Oil Company Braća Komlós Velikibecskerek.

Iroda: Pupinova (Árpád) u. 4. Telefonszám 135.

Ajánl raktárról azonnali szállításra a legolcsóbb napiáron: benzint, petróleumot, gép- és hengerolajokat, kocsikenőcsöt, valódi angol gépsziját, zsákok, ponyvát, zsinógot 1442 Zaakköloszövő intézet. Kerjen árajánlatot.

A n. é. közönség figyelmébe!

A n. é. közönség szives tudomására **szőrmemunka** készül Raktáron adom, hogy műhelyemben mindennemű szőrmém tartok mindennemű szőrmét, u. m.: szilzskin (szilzskin utánzat), Kaninchen minden színben, perzsa szőrme és sapka, valódi opposom, vadmaoska. Minden e szakba vágó prémezéseket totzés szerinti fagon után jutányosan eszközök Szőrmék náiam a legolcsóbban beszerezhetők. A n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva magamat, vagyok tisztelettel **BERKOVICS JENŐ** szilos, Vojvoda Putnika (Aikotmány) u. 23.

Munkások!

A munkásbeiratkozások az idei répafieldolgozási územre vasárnap, augusztus hó 10 én és vasárnap, aug. 17-én délelőtt eszközöztetnek. Cukorgyár Rt. Velikibecskerek 1506

Állandóan raktáron van és kívánságára házhoz szállítjuk a következő napilapokat és folyóiratokat:

Szerd nyelven:	As Ojság 4-	Jugend 10-
Vreme 1-	Pásztortűz 15-	Die Kunst 40-
Polihika 1-		Wild und Hund 15-
Zadarska 2-	Francia nyelven:	Deutsche Jägerzeitung 10-
Ilustrirani List 3-50	Le Temps 4-	Westermanns Monatshefte 40-
Obzor 1-50	Le Petit Parisien 4-	Wiener Bilder 5-
Vesela Novine 2-50	Le Matin 4-	Das Interessante Blatt 5-
Hrvati 1-50	Le Journal 4-	
Dom i Svjet 7-50	Journal des Debats 4-	Olasz nyelven:
Koprive 3-	L'Humanité 4-	Corriere della Sera 4-
Zagrebački Sportski List 3-	Le Sourir 12-	Il Piccolo 4-
Comoenia 4-	Journal Amusant 10-	Dívalapok:
	La Vie Parisienne 12 50	Die Schöne Wienerin 12-
	Illustration 25-	Record 12-
	Paris Plaisir 20-	Toute la Mode 40-
Magyar nyelven:		Wäsche- und Handarbeitzeitung 9-
Torontai 1-	Angol nyelven:	L'Elegante 25-
Bácsmezei Napló 1 50	Daily Mail 4-	Die Dame 25-
(V. 2-)	The Times 12-	Blatt der Hausfrau 8-
(V. 4-)		Wiener Mode 15-
Délbácska 1 25	Német nyelven:	Chiffon 25-
(V. 1 50)	Zagreber Tagblatt 2-	Grande Mode 45-
Világ 4-	Elegante Welt 20-	Juno 55-
(V. 5-)	Berliner Tagblatt 4-	Star 60-
Esti Kurir 4-	Neue Freie Presse 5-	Modemwelt 15-
(V. 5-)	Neues Wiener Journal 5-	La Vraie Mode 15-
Pesti Tőzsde 10-	Neue Zeit 1-	La Coupe Equise 50-
Tőzsdei Hírlap 3-	Temesvarer Volksblatt 2-	Praktische Berlinerin 12-
Aradi Közlöny 2-	Reigen 30-	Paris Mode 30-
(V. 3-)	Sport im Bild 25-	Paris Elegant 40-
Autó 18-	Die Börse 10-	
Egyenlőség 7-50	Fliegende Blätter 6-	Időszaki füzetek:
A Szellem 15-	Berliner Tagblatt 5-	Nick Carter 4-
Borszem Jankó 7-	Ost und Süd 4-	Mister Herkules 4-
Színházi Élet 12-	Moderne Welt 20-	Buffalo Bill 4-
Tolnai Világlapja 12-	Das Illustrierte Blatt 5-	Indiánus történetek 2 50
Fűtőbusz 4-	Die Fackel 30-	Detektív történetek 10-
Nemzeti Sport 3-	Luftige Blätter 10-	Ullstein: Die spanischen Bücher 10-
Sportírlap 4-	Meggendorfer 6-	Ullstein: Romane 20-
Jugoszláv Sportélet 3-	Die Woche 14-	Kronenbücher 16-
Caviár 6-	Junggeselle 20-	
Ma Este 10-	Fussball 8-	
Én Újságom 6-	Der Kicker 8-	
Magyar Lányok 6-	Berliner Ill. Zeitung 5-	
Cimbora 4-	Hamburger Ill. Zeit. 4-	
Erdélyi Élet 4-		
Uj idők (kettős füzet) 24-		

Árak dinárban értendők (V. = vasárnapi szám.)
Ezeket kívül kívánságra bármely napilap és folyóirat nálunk eredeti áron kapható.

„Orient“
hírlapterjesztő vállalat V. Becskerek, Aleksandrova u. 5.
Hirdetéseket felveszünk eredeti kiadóhivatali áron a világ bármely lapja részére. 1458

FIGYELEM! FIGYELEM!
Velikibecskerekéi mészégetőből elsőrendű szep, darabos, fehér
MÉSZ
állandóan kapható minden mennyiségben a legolcsóbb napiáron
LÁSZLÓ és PANTOVITS
Zsitni trg (Buza-téren) levő mészraktárában.
Portlandcement és kátrány szintén kapható